

Ne boš sejal ajde o Božiču in ne gonil živine o sv. Blažu na pašo, pa tudi ne žegnal oljke na Svečnico. Zato se tudi ne boš naročal na knjige «Goriške Matice» poleti, ampak sedaj, ko je zadnji čas zato.

DNEVNE VESTI

Izdajanje potnih listov

Te dni smo objavili novo odredbo, katere razglasa, da je predloženo izdajanje potnih listov iz področja ministrstva za zunanje stvari v področje ministrstva za notranje stvari. Kakor vsaka nova odredba tako je seveda tudi ta izšla v javnosti nekako dezorientirano glede posledic, ki jih bo imela omenjena reforma za občinstvo samo.

Kakor pa je razvidno iz besedila odredbe same, se tiče vsa proučitev, ki se z njo uva, izključno le notranjega poslovanja uradov, oziroma delitve kompetenc. Za občinstvo, torej za vse tiste, ki hočejo prositi za nov potni list, ostane vse pri starem. Kakor da sedaj se dela prošnja na kolkovanem papirju za 2 liri, se prilagaja dve fotografiji in dokumenti, ki dokazujejo vzrok, oziroma potrebo potovanja v inozemstvo. Kakor do sedaj se prošnje za potne liste vlagajo v Trstu, po drugih mestih in na deželi pri občinskih uradih (v Trstu anagrafični urad).

Seveda morajo imeti prosilci pred očmi, da je po novem zakonu o javni varnosti, ki je stopil v veljavo v prvi polovici novembra l. l., izdajanje potnih listov mnogo strožje urejeno nego prej. Zato naj vsakdo poskrbi za natančno in nedvomno dokazovanje o istinitosti vzroka potovanja in o nujnosti tega poslednjega.

Tudi pristojbine za izdajanje potnih listov so bile zvišane. Sedaj znašajo za navadni potni list 63 lir, za izseljenški pa 7 lir. Obvojni — t. j. navadni potniki (trgovci itd.) imajo izseljenški morajo napraviti prošnjo na kolkovanem papirju za 2 liri.

Osebnostne izkaznice

Občinski uradi že izdajajo posebno v obmejnih krajih osebne izkaznice s fotografijo in prstnim odtisom. Ker posebno v obmejnih krajih razne vrste organov javne varnosti povsod ustavljajo ljudi na cesti, po vlakih in drugod, zahtevajo, da se legitimirajo, priporočamo vsem našim ljudem, ki se podajajo v kak kraj, da si priskrbijo osebno izkaznico in se na tak način izognemo raznim neprijetnim situacijam in zadržkom na potovanju.

Misli ob „ženskem svetu“

Pred menoj leži prva številka letošnjega letnika. V novi vnanji opravi, preprosti a lični, le v gorenjem delu preveč prazni. Pokojno pisateljico Zofko Kvedrovo so uvrstili med „Obraz in dušo“, v njenih pismih razodevajo njeno dušo. „Žensko pismo ni več žensko pismo, če ni odkritosrčno.“ To pravi Zofka Kvedrova sama in verujemo ji. Ne smemo pa pri branju pisma in dnevnikov pozabiti, da človek premnogokrat sam sebi laže, da se tega še zaveda ne. In če je branje pisma in dnevnikov prijetno, je v drugi vrsti tudi radi tega, ker se odkriva v neki meri gledanje v intimno stran življenja človeka, ki jih je pisal. Ta literatura je prijetna večini žensk, zato bodo tudi pisma Zofke Kvedrove vzbudila pri čitateljih veliko zanimanja; marsikomu bodo samo gradivo, iz katerega bo nestrno luščil uganke te naše najboljše pisateljice in bi raje imel mesto tega zgostjen članek, v katerem bi izvedel isto.

Glavno povest ima to leto pisateljica Lea Faturjeva, med slovenskimi pisateljicami gotovo najmarantnejša osebnost, samoukinja, ki je pisala že veliko število del in je bila pod Opekovi uredništvom ena glavnih sodelavnic „Doma in sveta.“ Povest je vzeta iz turških časov in le pozdravljati je dejstvo, da ima glavno povest v ženskem listu ženska.

Meško, Golja in Kokaljeva imajo v listu pesmi, Jezernikova prinaša članek „Mati pripoveduje pravljice.“ F. B. je priobčil po Strindbergu kratke sestave „Nevarna igra“, Karlo Kocjančič je spisal kritiko o pesniški zbirki srbske pesnice Jele Spiridonovič — Savice — „Večite težnje.“ Minka Govekarjeva poroča o kongresu narodne ženske zveze SHS na Bledu, Marija prinaša članek „Gospodinjstvo kot poklic.“ Ena stran je posvečena „Naši deč“ in prinaša slike desetih otrok. No, naj bo ta stran izraz zdravja naše dece. Iz

KOLIKO JE VREDNIH SEDANJIH 5 LIR?

Komaj 1 liro prodvojnega veljavne in zato dobiš kar pet knjig kot član „Goriške Matice“. Ni ga tako majhnega davka, da bi se mogel primerjati z naročnino „Goriške Matice“. Kaj pa šole z njenim knjižnim darom? In še nisi po lastni brezbriznosti član Matice!

vestje je precej obširno in zanimivo. Priloga je krojna priloga. List je bogat po vsebini, želeli bi morda, da bi se v njem en sam spis nadaljeval, drugi naj bi bili zaključeni, kar pa je v tej številki deloma ustrezno, če izvajamo pisma Zofke Kvedrove. —

PROMOCIJA

Potom dij. Matice smo doznali, da je promoviral včeraj na zagrebški univerzi za doktorja zdravilstva naš rojak g. Viktor Funderle iz Reke. — Čestitamo!

IZ DRUŠTVA DRŽAVNIH UPOKOJENCEV.

Društvo državnih upokojencev je poslalo predsedniku vlade v Rim sledečo brzojavko:

„Državni upokojenci, preplašeni po novem nameravanem zvišanju najemnin, prosijo za postavne ukrepe, da se omejijo pretrpane zahteve, ki bodo razmrcarile njihove težke gnotne prilike. Drugače zgbujbo poviški, podeljeni s kr. odlokom-zakonom od 13. avgusta 1926, št. 1431, popolnoma svojo vrednost.“

Predsednik Društva državnih upokojencev Julijske Krajine Antonio Reich.

„NAŠ GLAS.“

Izšla je pravkar prva številka te naše družinske revije s sledečo vsebino: Jož Kraigher: Matej in Matilda. Albert Sirok: Pri Franceu Bevku. France Bevku: Nevšečen dogodek. Ivo Lazarič: O smučku čveča u ljubavi prema zvuku. Ivo Mihovilič: Pesma o mojej cesti. Ivo Mihovilič: Pesma osamljenog čoveka. Stano Kosovel: Motiv iz tvornice. Ivan Vouk: Na Mejniku dveh svetov. Marijana Kokaljeva: Lovski blagor. Karlo Kocjančič: Plavž ponoči. Slavko Slavce: Tassov hrast. Drago Godina: Na dnevnem redu. Sport in telovadba: Rado Fač: Notica. — Mirko Luin: Lahka atletika. Književnost: Kojan: Materi. Na planicah: Febus: Charles Dickens — Božična pesem v prozi. — Febus: Mladika. — Za kratek čas (Mazzarolova: Križanka. — R. F.: Računska naloga na šahovski deski. — R. F.: Predstavljanka naloga. — Razpis nagrade za rešitev nalog. — Publikacije, ki jih je prejelo uredništvo: Slike: A. A. Bucik: France Bevku (Stran 5.) — Albert Sirok: Marij Sila v ulogi Jeza. (Stran 14.) — France Gorše: Poljub. (Stran 21.) Naslovno stran je izdelal France Gorše.

Priporočamo najpogostejše vsem to lepo revijo, ki mora postati domači prijatelj in vodnik vsake naše hiše.

POPRAVEK.

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

Izsušitev prevajalskega močvirja. Mesto 3.000 lir za vsako izsušeno njivo se mora, glasi pravilno: Vsaka izsušena njiva bi stala poslastika okoli 300 lir. —

rešilne postaje, ki je bil telefonično obveščen o nesreči. Po prvi pomoči je bil Carloni prepeljan v mestno bolnišnico. Ker je siromak izgubil mnogo krvi in je nevarnost da se rana prisadi, je njegovo stanje precej resno.

— Radi nezgode, ki ga je doletela pri delu, je moral včeraj popoldne v bolnišnico tudi 53-letni kotlar Ivan Guadagno, stanujoč na trgu Giambattista Vico št. 4. Ko je v delavnici civilnega ženija pod Skednjem zviljal železno ploščo, se je spodrsnil, padel na neki zaboj in se pri tem tako hudo udaril, da si je zlomil rebro na desni strani prs. Nesrečni kotlar se bo moral zdraviti kakš 3 tedne.

— Končno je moral včeraj popoldne iskat pomoči v mestni bolnišnici še 40-letni mehanik Emanuel Zorn, stanujoč v ulici S. Zalone št. 12. Možu je pri delu v tovarni strojev pri Sv. Andreju nekšt stroj odtrgal prvi člen kazalca na levi roki. Zdraviti se bo moral kakš 3 tedne.

Iz tatnanskega dnevnika

G. Rütolf Schultze, stanujoč v Grlijanu št. 299, je včeraj javil marimarskim orožnikom, da so mu zlikovci, ki so se skrivaj vtihotali v njegovo klet, odnesli 2 gnjati, vredni 400 lir.

— V začasni odsotnosti Marije P., stanujoče v ulici Toro št. 5, so neznani zlikovci obiskali njeno stanovanje ter ob tej priliki ukradli nekaj perila in razne druge predmete v skupni vrednosti okoli 1000 lir.

— Slučna nepravilna je doletela Eugena Benso stanujočega v Rojanu št. 511, kateremu so neznani nepovabljeni gostje odnesli dve obleki vredni okoli 600 lir.

Tržaško sodišče

Mitljanski tajovi in sleparji pred tukaškim sodiščem.

Včeraj se je pred tukaškim kazenskim senatom pričela obravnava proti 14 obtožencem, ki so obdolženi vlomov v Videmsko hranilnico, podružnicama v Gorici in v Cervignanu, v tržaško trgovsko banko, ter sleparije s ponarejenimi denarnimi naznaki na škodo raznih zagrebških denarnih zavodov. Nekateri izmed obtožencev so obdolženi tudi ponarejanja imenovanih nakazil, osebnih potnih listov i. t. d.

Glavni obtoženci so: Josip Capello iz Trsta, Marij Fabietti iz Gorice, Albin Mian, Ljuben Peter in Ljuben Minko, Josip Belle, Kamilo Cocančič, Ivan Scherzanz in Ivan Pellegrini.

Ze v začetku obravnave so številni branitelji stali na čelo formalnih predlogov, ki so bili začasno zavrnjeni z vladno rezervno braniteljev. Nato je sodni dvor prešel na izpraševanje obtožencev. Sedaj je odvetnik Gianini, branitelj Capella, namnil, da se počuti slab, in je zapustil dvorano. Zato se zaslišanje imenovanega preneša.

O zasliševanju vseh obtožencev ni mogoče točno poročati in je tudi neizvedljivo, kajti vsi tajivi z ne-verjetno hladnokrvnostjo vsako kazensko odgovornost. Noben obtoženec ne pozna nobenega svojih tovarišev. Pri nekaterih se zdi, da so celo krivce pravice. Posebno ravnanje je najbolj obtoženi Fabietti, ki pravi, da so njegovo zločinsko znamenitost ustvarili časopisi. On da o zločinih ne ve ničesar.

Predsednik: Sobarica „Savoie“ vas je prepoznal!

Fabietti: Da, toda kakol! Poklicali so me v sobo kjer je bila ona. Obrazali so me na vse strani in jo potem vprašali, ali sem jaz oni človek. Odgovorila je: „Ne! Drugič sem moral pred njo. Navzočni uradnik je silil vanjo, da me mora prepoznati. Še se ni hotela vdati, dokler ni bil pritisk že tak, da je izjavila: „Morda je bil ta!“

Tudi Mian pravi, da njegove prve izpovedbe ne odgovarjajo resnici. Bile so dane pod pritiskom.

Pellegrini je bil sojen že v Zagrebu. Temu je Capello dal 13 nakazil na ime nekega Moretti Ivana iz Vidma, za katerega račun bi imel kupiti v Jugoslaviji 100 glav goveje živine. Nakazila v skupnem znesku 360.000 dinarjev so seveda bila ponarejena. Tudi Pellegrini je bil v Jugoslaviji oproščen in vihti to oprostilo razsodbo, češ, da je popolnoma nedolžen.

Obravnava je prenesena na danes.

TELESNA VZGOJA SPORT

Obzor - Adria 2-1 (1-1)

Golobčič - Čepek, Tominec.

Nedelja je bila za Obzor zgodovinski dan: Prvič po letih je odnesel zmago nad velikim nasprotnikom. Sicer bi se o regularnosti drugega gola proti Adriji dalo marsikaj pisati, priznati pa moramo, da je Obzor zmago v resnici zaslužil, morda celo v večjem scoru, kot 2-1.

Resnica je tudi, da obe četi nista polagali na to tekmo prevelike važnosti. Posebno pri Adriji je bila mera izbrljivosti veliko pod normalno in Adria je svojo igro naslanjala na najbolj čile elemente v tekmi, katerih je bilo — malo. Neumorno je delala bramba Adrije, Stebajl, Rupena, Cesar. Občudovanja vredni je bil hafi Šugan. Napadalna vrsta gostov je bila raztrgana, vendar pa je podala par lepih momentov.

Obzor se je nahajal v veliki for-

mi. Vse na svojem mestu, četudi je manjkajl Skilan. V napadu krasna Zadnik in Tominec.

Kronika tekem je kratka. V l. polčasu nikake promoci. Prvi gol pade po kombinaciji Saksida - Golobčič. Adria vsili tupatam nekoliko svoje premoči, a se tudi brani. V sredini polčasa zabije Čepek lep gol v vrata Rupene.

Drugi polčas je Obzorov. Adria se ima zahvaliti le svoji nenadkriljivi brambi, da je vzdržala do zadnjega. Vsem se je zdelo, da ostane rezultat neizpremenjen, toda prav dvajset minut pred koncem se je Tominec zaletel v vratarja Rupeno, mu izbil z glavo žogo iz rok in vrzel žogo v mrežo. Sodnik prisodi gol. Sodnik g. Kras.

Publike ne preveč. Kar je bilo glavno je to, da je tekma bila v resnici prijateljska, brez incidentov.

Concordia II. - Rocol II. 0-1 (0-1)

Na igrišču Adrije se je v nedeljo odigrala tekma med omenjenima četama. Tekma kot taka ni vzbujala posebnega interesa; vsekakor pa smo zabeležili v četi vrančar par dobrih moči, ki ne zaostajajo za tovariši prve čete. V prvem polčasu zabije Rocol svoj edini gol, v drugem polčasu pa premoči Concordije, ki napravi v kratkih presledkih šest golov. Tehnično izpeljana sta bila le dva, ostali pa so bili uspeh posameznih akcij.

Obema četama primanjkuje še mnogo na tehnični; toda pomisliti moramo, da je Concordia prešla s to tekmo krst, Rocol pa je pri prvih nastopih. Z dobro voljo in pridno vajo se lahko obe četi povzdigneta do precejšnje višine. Primerno bi bilo, da se obe udeležita skorajšnjih prvenstvenih tekem za rezervne čete.

S. K. Val II. - M. D. Prosveta - Op. II. 4-1 (2-0)

Po izidu nedeljske tekme je sklepati, da je četa Vala II. srečno prestala dolgo in nevarno krizo, ki je vladala v njenih vrstah. Četudi so belo-zeleni imeli nasproti četo, ki je v tekmi z Jadranom pokazala, kaj lahko napravi, so z lahkoto nadladovali položaj.

Prične se igrati ob 13. uri. Kot v vsaki tekmi, tako so tudi v nedeljo, po par minutnem igranju, Barkovljani pred nasprotnimi vrati in posreči se jim napraviti prvi gol. Kmalu sledi kornor proti Prosveti in koj za tem drugi gol za Val. Openci napravijo več lepih fug in resno ogrožajo vrata Vala, a Škerl izborni nadomestuje bolnega vratarja Sesiča in vsakikrat reši položaj. Ob koncu prvega polčasa ni v premoči nobena četa.

V začetku drugega polčasa pa se potek igre popolnoma izpremeni. Openci s prej nepoznano silo in disciplino preidejo v napad. Barkovljani ne morejo najti skupne igre in zdi se, da je poraz Vala neizogiben. S kazenskim strelom napravi Prosveta svoj gol. A kmalu se položaj menja; branilci odbijejo žogo v sredino igrišča in Valu se posreči priti pred vrata Prosvete. Sledi kazenski strel proti Opencem; strelja vratar Škerl, ki napravi lep, neubranljiv gol. Barkovljani spet krepko in skupno napadajo. Kmalu napravijo še četrti gol. Konec tekme najde belo-zelene še vedno v na-padu.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Vreme

Le za kratko dobo se je ponkazilo vreme in pričelo po lepem solnčnem tednu pršeti v nedeljo po dolinah, snežiti po Gorah. Snežna odeja je segla čisto globoko doli po Sv. Gobjelju in sv. Gorz. V Gorah je zametlo po dolini okoli sv. Lucije do Kobariča kakš 4 do 5 prstov na debelo, višje gori pa še več. Vse zgodnje zelenje je žalostno zamrlo. Ponedeljek je pa že spet bilo solnce.

KRMIN

Nedeljski sestanek glede izsušitve prevajalskega močvirja in drugo.

V nedeljo dopoldne se je vršil v krminskem županstvu sestanek glede prevajalskega močvirja pod predsedstvom krminskega župana Bernardellija. Navzočini so bili zastopniki vseh prizadetih občin, poleg tega precejšnje število osebnih zainteresirancev, razum onih iz občine Biljane, kateri niso bili radi površnosti sklicateljev vabljani.

Z zanimanjem so sledili navzočim tolmačenjem glavnih točk pravil po dr. Tonizli, predsedniku kmetijskega urada iz Gorice. Stavil se je tudi začasni izvršilni odbor predlagan po oblasteh. Žal le da so mali posestniki malo zastopani v tem odboru. Pravila so bila enoglasno sprejeta in bo stopila v veljavo kakor hitro jih bo oblast potrdila in tedaj se bodo določile posamezne funkcije odborov. Debat je bila le bolj pičla.

Zborovanje se je zaključilo ob 11. uri in 4. Odposlane so bile običajne brzojavke.

Skoro istočasno se je vršilo zborovanje za ustanovitev kmetijskih sindikatov. V Krmínu ni izpadlo to zborovanje preveč sijajno.

Dopolne ob treh so isti organizatorji zborovanja v Krmínu prirediti zborovanje tudi na Dobrovem v Brdih. Govorili so sindikalni tajnik Chiarelli in zdravnik d'Ottone. Ljudje ga seveda radi jezikovnih težkoč niso razumeli, ker ni bilo nobenega tolmača, da bi ljudem popolnoma raztolmačil vsebino govora. Letošnje leto po-

tečejo kolonske pogodbe in zato bo težalo na vsaki kmetijski organizaciji Brd težko breme odgovornosti za povoljno rešitev razmerja med koloni in gospodarji.

Nedeljsko mrzlo vreme je prineslo na severni rob Brd belo snežno odejo.

V severnih krajih Brd, do tal potolčenih po večkratni toči je razširjeno med ljudstvom izseljeniško gibanje povečini v južno Ameriko.

Po celih Brdih živo vre delo nasajevanja mladih breskovih nasadov. Ljudje vidijo le v sadjejih se rešitev iz svojega težkega gospodarskega položaja. Letošnje pičle zaloge ne morejo dobiti pravih kupcev in trejo se nadalje hude krize v vinskih cenah.

SV. LUCIJA.

Vreme.

Letošnjo zimo imamo pri nas kaj čudno vreme, da niti starejši ljudje kmalu ne pomnijo takega. Pred Božičem je bil sam dež dan za dnevom in vmes tudi malo snega, sedaj pa so nastopili lepi, skoraj bi rekel pomladanski dnevi. Res, da tupatam zapiba mrzlejši veter, vendar hujšega mraza ni. To se vidi tudi iz tega, da ponekod trava zeleni in drevje poganja brstje, kakor v zgodnji spomladi. Po vseh hribih nizko v dolino krog in krog nas leži debel sneg, park v dolini pa ni o njem niti sledu. Prvak in sicer zadnjič v nedeljo je sicer pričel malo naletavati, a hujšega ni bilo. Ako ni vetra, je na solncu ravno prav topla. — Bog nam daj še veliko takih dni! Gorski.

SEMPETER

Morda ne bo odveč, če se kaj oglasimo iz Sempetra in povemo javnosti kaj o naših razmerah. Če prijatelj prijatelju pove svoje želje in skribi, mu je toliko lažje pri srcu. Tako mislimo tudi mi, da če povemo kaj javnosti, nam vsaj nekaj odleže. Po celi državi štedijo in se dela za gospodarsko bitko, samo pri nas v Sempetru ni tako. Pri nas morda vlada pravo blagostanje, kakršnega na celim svetu ni. Sedaj o pustnem času imamo vsako nedeljo javni „ballo“, niti slovenski ples ni potreben, tako je razvidno iz plakatov. Ta „ballo“ se vrši v eni naših dvoran, tu se vse tre za ples, na plesišču je kakor v modernem Parizu, vse v milji, vse parfumirano in tako se vrti vse v tej sreči, z raznim okuženim prahom si „opravljajo“ ljubo zdravje. Tako morda najbolje gospodarsko napredujemo.

Od ponedeljka do sobote se sliši samo tarnanje, da ni denarja, da se ne more več izhajati, v nedeljo je pa vse drugače, vse pije po gostilnah, vse je veselo, nobenega pomanjkanja ni več.

Ves teden čepijo uboge kmetice po njivah in zbirajo zelenjavo za na „plac“, da si kupijo najpotrebnejše za hišo, pa pride hčerka in hoče imeti svilene nogavice kakor jih ima njena prijateljica in za ples v nedeljo morajo biti. V trgovino na upanje, samo da je izpolnjena želja hčerke.

V nedeljo zvečer, ko je v „sallo“ najlepši red, pridejo tudi sključene mamic in gledajo ponosno svojo mladino kako „napreduje“ v svojem vrtenju.

Hvala Bogu, da je nekaj treznih mladeničev in deklet, ki skoro bi rekli — se vzdržujejo te grde razvade.

Nismo nasprotni pošteni zabavi, ker po trudnem tednu dela je potrebna nedelja razvedrila, o zato imamo društva. Ko bi se mladina oprilega resnega dela v društvih, bi bilo marsikateri materi prihranjena skrb, kako priskrbeti hčerki novo obleko za — ples. Vsa čast kr. orožnikom, da ne pustijo vsaj šolske mladine zraven, da se vsaj ta ne kvari telesno, ne duševno. Bi priporočali g. poteštatu, naj omeji to morenjenje.

Več vaščanov.

IZPOD GAVNA.

Kaj pa pri nas?

„Edinost“ je prinesla že več glasov izpod našega sivega Gavna, zelo važnih glasov, ki so gotorili o naših razmerah in naših potrebah. Razni predlogi in načrti, ki so jih dopisniki objavili, pa niso našli pravega odziva. Ostalo je navadno le pri pogovorih in kritikah, ki brez praktične izvršitve nimajo pomena. Same ugotovitve brez dejanj, ki nastopijo kot posledica, nimajo praktične koristi. Najbolj gluhi pa so navadno takozvani „merodajni“ krogi.

Ker sem pred kratkim z dopisom pod zgorajim naslovom tudi jaz nadel na gluha ušesa, vprašujem danes ponovno vse tiste kroge, ki se smatrajo za gospodarske činitelje, ali nameravajo tudi pri nas začeti s takim podrobnim združnim in gospodarskim delom sploh, kakor so ga podvzeli združni voditelji iz nekaterih drugih krajih naše domovine? Ali so morda mnenja, da bi upeljava prepotrebni gospodarskih sestankov našim kmetom škodovala? Mislim, da se takega ugovora in izgovora ne bo do poslužili. Da pa ni popolnega mrtvila v tem oziru pripisati le konservativnosti vipavskega kmeta, sem že zadnjič povdaril. Torej?

Odbornik neke vipavske zadruge mi je sicer navajal kot vzrok nedoznatosti naših kmetov za podobne stvari,

Vrednost inventarja L 2.734.50, zaloga sveč L 320.63, preostanek v ročni blagajni L 908.35, skupaj L 2.934.55.

Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen ponovno za predsednika g. Valentin Vidmar, ki že več let vodi delovanje imenovanega društva. V odbor pa so bili izvoljeni sledeči člani: Svetlič Ivan, Seljak Matija, Mohorič Ivan, Lampe Ignac, Klemenčič Anton in Lipužič Rafael. V nadzorstvo pa Votčina Valentin, Velikanje Ivan in Kokalj Jakob.

Pri točki «Slučajnosti», se je spremenil sklep lanskega občnega zbora § 8 odstavke tretje v prvotni smisel, namreč: kdor izmed članov izostane s plačilom prispevkov tri mesece izgubi pravico do izplačila pogrebščine; kdor pa zamudi s plačilom prispevkov eno leto se v mesecu svečanu prihodnjega leta izbriše izmed članov. Lanski običajni sklep je namreč slabo vplival na razvoj blagajne in dajal brezskrbnim članom preveliko potuho. Nadalje se je sklenilo — ker to dovoljuje stanje blagajne — zvišati za tek. leto pogrebščino od L 170 na L 180. Končno se je sklenilo da lahko oni člani, ki imajo že vplačane prispevke do L 80 odtodno L 100 pogrebščine, pritrjejo z nadaljnjim vplačevanjem prispevkov, da postanejo s tem deležni izplačila povišane pogrebščine. Želimo društvu, kjer pomen se jasno razvija iz števila njegovih članov, tudi v bodoče razvoj in prosperit!

Ponos slovenskega rodu so njegove knjžne družbe, tako da je skoraj prav vsaka družina vpisana v eno ali pa v drugo knjižno družbo. Drugi naroči nas radi tega obžalujejo. Ali si morda nečastna izjema med tisoči rojakov? Popravi sramoto in se čim prej vpiši med člane «Goriške Matice».

Znanost in umetnost

Alkohol kot nadomestek za bencin

Ponovno smo se na tem mestu bavili z vprašanjem goriv, ki stoji danes v tehniki pred vsem v ospredju. Spoznali smo, da imajo tekoča goriva velikanske prednosti pred trdnimi gorivi. Petrolej se je povsod pokazal za boljšega od premoga, da si ga seveda iz tehničnih in gospodarskih razlogov ni mogli izpodrinuti. In vendar ni petrolej še pred 70. leti nikjer igral posebne vloge. Z odkritjem novih vrelcev v Pensilvaniji se je začelo pravo tehniško črpanje petroleja in v manj nego 20 letih je ameriška produkcija poskočila od 3180 na 12 milijonov hektolitrov. Sorazmerno s produkcijo je padla cena od 100 lir na 6 lir za 1 barzel (približno 163 l).

Ameriški uspehi so napotili znanega Nobla in še bolj znanega Rotschilda, da sta se od L 1877. zavzela za sistematično eksploatacijo petrolejskih vrelcev v Rusiji.

Kot protiutež so se ameriški producenti združili v silno Standard Oil Company, ki se je sicer na zunaj vsaj udala raznim zakonom, ki so hoteli zaščititi ali vsaj silno otežiti delovanje trstov v Združenih državah, v resnici pa se je še dalje ohranila in sicer z naravnost fantastičnim uspehom, saj je že delila do 48% dividende in čisti dobiček v L 1925. je znašal 110 milijonov dolarjev.

Prati tej ameriški družbi sta se zopet ustanovili dve veliki družbi: Shell Transport and Trading Company and Royal

Dutch z angleškim in holandskim kapitalom in Anglo-Persian Oil Company. Od slednje je iz vojaških ozirov med vojno angleška vlada prevzela skoro vse akcije in jih še danes drži v svojih rokah. Dobitek te družbe ne zaostaja za ameriškim: Koncem L 1925. so razdelili 17% dividende, darovali za vsaki dve stari delnici eno novo in kljub temu povišali rezervo za skoro 2 milijona funtov šterlingov.

Te družbe razpolagajo sicer samo z dobro četrtino vse svetovne produkcije, toda praktično imajo vso tozadevno trgovino v svojih rokah, ker razpolagajo z večjim delom vseh potrebnih prometnih in trgovskih sredstev, zlasti z velikim številom ladij-cistern. (Od nekaj več kakor 5 milijonov ton so nad 3 milijoni v njihovih rokah.)

Boj med njimi je ljut in hud, da neizpisen celo, ako gre za pridobivanje novih vrelcev. Kajti množica petroleja je sicer velika, toda majhna z ozirom na potrebo. Ako bi ostalo pri sedanjih letni uporabi, bi se izčrpali vsi viri do konca tega stoletja. Če pa raste uporaba v dosedanjem tempu, zna biti konec vseh vrelcev po cinitvi nekaterih strokovnjakov celo v manj nego 10 letih.

Radi tega je docela razumljiva ostra boj za nove vrelce. Toda, ti pomenijo le zasilno krpanje. Človek ne sme in ne more nepremišljeno izčrpati tega bogastva in mirno čakati, kdaj bo njega konec. Sam mora poseči vmes in skrbeti, da odkrije nove, še nepoznane in različne vire ali da iztakne primerne polnovredne nadomestke.

Ob drugi priliki smo omenili, da so našli razmeroma bogate vire v neki vrsti skrilavca. (I to na tega skrilavca daje do 100 kilogramov kamenega olja, ki pa je po kakovosti manj vredno od navadnega, ker vsebuje premalo bencina in petroleja.)

V Ameriki so s pridom skušali pridobiti iz petrolejskih ostankov — bencin, petrolej, težka olja in olja za mažo, torej vse produkte, ki se dobivajo iz prirodnega kamenega olja. Tozadevni proces, ki ga imenujejo cracking, obstoji v tem, da zdrobijo pri temperaturi 500° in pod pritiskom kakih 50 atmosfer v posebnih kotlih (avtoklavah) velike molekule težkih ogljikovodikov, ki tvorijo sestavine ostankov, v bolj enostavne molekule lažjih in lažje gorljivih ogljikovodikov, ki tvorijo bencin, petrolej in ostale produkte.

Ta proces je seveda umesten samo tam, kjer razpolagajo že s petrolejem, kajti brez petroleja tudi ni petrolejskih ostankov. Kjer teh ni, si je treba drugače pomagati. In tu sta se posebno izkazali Nemčija in Francija, ki sta razrešili problem, pretvoriti trdni premog v tekoči petrolej. V vseh treh načinih: a) metanolnem, b) sintolnem in Berginsovem načinu, ki so se vsi tudi praktično obnesli in se tudi tehniško že izkoriščajo, smo že obširno govorili v «Edinosti».

O teh problemih so razpravljali tudi na mednarodni premo-govni konferenci, ki se je vršila sredi decembra v Pittsburghu. Amerikanci so sicer z zanimanjem sledili poročilom, časopisno pa smatrajo te le za evropski problem. Ugodna rešitev tega problema bi jim časno kvečjemu škodovala. Ko se pa bo pojavila potreba tudi pri njih, bodo gotovo s pridom znali iz-

korisčati dotedanje izkušnje Evropejcev.

Stališče Amerikancev bo čitateljem bolj razumljivo, ako jim povemo, da znaša v zadnjem času povprečna letna produkcija petroleja 150 milijonov ton, od katerih odpade na Združene države 70.5%, na Mehiko 13.8%, na Rusijo 4.4%, na Perzijo 3.10%, na Holandsko Indijo 2.1% in na ostale države 6.10%. Če smo v prejšnjih vrsticah o črtali način, kako skušajo v splošnem rešiti problem tekočega goriva, hočemo v naslednjem obrazložiti položaj in stališče Italije.

Italija proizvaja letno kakih 5000 ton petroleja. V prejšnjih letih je bila produkcija nekoliko večja, toda že poznani vrelci so po večini silno usahnil.

Radi tega je Italija navezana na uvoz, in ta je naravnost ogrožen. Leta 1925. je uvozila 787.273 ton raznih petrolejskih produktov v vrednosti 778 milijonov lir. Razen tega so se preskrbovale njene motorne ladje s potrebnim tekočim gorivom zunaj države. Množina istega je znašala kakih 130.000 ton, tako da je morala Italija plačati inozemstvu za 920.000 ton petrolejskih produktov nad 850 milijonov lir. In potreba ne pada, temveč raste, kakor pričajo statistični podatki. Po številah, ki jih imam na razpolago in ki segajo do konca oktobra, je množina uvoženih petrolejskih produktov v prvih desetih mesecih 1926. v razmerju z isto dobo v L 1925. narasla za 8%, vrednost pa kar za celih 20%.

Vprašanje petroleja je torej za Italijo eno najbolj važnih, in sicer ne samo z ozirom na industrijo in gospodarsko bilanco, temveč tudi in predvsem iz vojaških ozirov.

Zanje ne pridejo niti prej omenjene rešitve v poštev, kvečjemu eden izmed treh imenovanih načinov pretvarjanja trdnega goriva v tekoče, ako bi se izkazal za primerne tudi lignit (mlajši rjavi premog), ki Italija z njim razpolaga.

Vsekakor pa se je lotila Italija z vso resnostjo rešitve petrolejskega problema. Predvsem se je ustanovila Azienda Generale Italiana Petroli (A. G. I. P.) (Splošno Italijansko Petrolejsko Podjetje), s kapitalom 100 milijonov lir, h kateremu je prispevala država 60 milijonov. Naloga tega podjetja je, da poišče morebitne še nepoznane vrelce v Italiji sami in da se pobruga tudi za vrelce zunaj države (Albanija). Ker pa mora kljub temu ostati Italija odvisna od zunanjih dobaviteljev, mora skrbeti podjetje, da se petrolej obdeluje v Italiji (predvsem v veliki rafineriji na Reki) in da ostane Italiji vsaj dobiček za prevoz in razpečevanje petroleja, ki sta bila doslej izključno v tujih rokah. V to svrhu je prevzelo petrolejsko podjetje kontrolo nad Narvačno družbo za mineralna olja (Società Nazionale Olii Minerali S. N. O. M.), ki ima že potrebne ladje in vzoze na razpolago. Po njej je stopilo podjetje tudi v dogovor z Ruskimi petrolejskimi sindikati, ki so se že L 1925 udeležili uvoza petrolejskih produktov s 17%. Enako se pripravljala ali je že pripravljena pogodba z Rumunijo, tako da se bo Italija vsaj deloma otresla monopola angleških in ameriških trstov.

S temi ukrepi se je sicer doseglo, da je cena raznim petrolejskim produktom padla, tako

za bencin od L 3.80 na L 2.90 za liter.

Toda to je vse premalo, uvoz je v zadnjem letu močno narasel in vrednost uvoženega blaga silno teži bilanco.

Radi tega je vlada poverila Petrolejskemu podjetju nalogo, naj prouči skupno z raznimi učenjaki in tehniki, ali se ne bi dale enako uspešno uporabljati druge snovi, ki z njimi razpolaga Italija, zlasti zmes alkohola in bencina. Problem ni sicer originalen, ker so se z njim bavili že prej tudi drugod, n. pr. v Nemčiji. Kakor vse kaže, so morali biti uspehi teh preiskav ugodni, kajti te dni je izšel v «Uradnem listu» odlok-zakon (od 19. decembra 1926, št. 2295), ki daje ministru za nacionalno ekonomijo pravico, da zahteva od producentov alkohola primerno količino alkohola in od izvoznikov bencina primerno količino bencina za sestavo zmesi, in da določi uvoznikom razmerje, v katerem bodo morali zmešati uvoženi bencin z alkoholom. Enako mu daje odlok pravico, določiti odškodnino za odstopljeni alkohol in bencin. V doseto teh svrh bo združil producente alkohola v poseben konsorcij.

Kakšno bo razmerje zmesi, ni še znano. To bo odredil še le minister za nacionalno ekonomijo.

Zakon pa je stopil že v veljavo z dnevom njega objave v Uradnem listu, to je 19. januarja t. l.

Kakšen bo njegov uspeh v gospodarskem oziru, homo izvedel koncem 1927.; o upoabnosti te zmesi kot goriva pa bomo bržkone že prej slišali iz poročil tozadevnih faktorjev.

NEKAJ ZANIMIVIH PALINDROMOV

«Beri me naprej, beri me nazaj, obkraj boš bral isto.» To je palindrom. Meni ni znano, če imamo Slovenci kaj lastnih palindromov ali ne, vsaj čital nisem nikoli drugih kot posredne besede kot so na pr. oko, ata, tat, itd. pa še te niso pravi palindromi, ker pod tem imenom razumemo celo vrsto ali cel stavek, ki ga enako čitamo naprej in nazaj.

Noben jezik ni tako poln palindromskih igrančkanj kot je latinski; njemu sledi takoj grški, pa tudi v modernih jezikih kot je angleški najdemo nekaj palindromov. Starorimski poet je bil baje tisti, ki je prvi začel kovati palindrome.

Najznamenitejši palindrom, ki ga imamo ohranjenega, je pisan v stari grščini in je bil leta 1802 pridoben prvič na Dunaju. Ta zanimiva stvar je pesem, ki šteje 455 vstic. Smisel celotne pesmi je popolnoma jase in perfekten, toda vsaka posamezna besedica v njej je palindrom. Pesem je bila posvečena makedonskemu kralju Aleksandru in po tem lahko sklepamo, kdaj jo je neznani pesnik zlelil.

Prav šaljiv palindrom imajo Angličani. Tedaj, ko je Adam v prvič zagledal Evo, se ji je seveda moral kot pravi gentleman lepo predstaviti. Kajpada, edini jezik, ki ga je znal, je bil angleški, zato se ji je predstavil z naslednjimi besedami: «Madam, I'm Adam» (Gospa, jaz sem Adam).

Drugi zanimiv angleški palindrom pripisujejo Napoleonu. Ko so ga ob neki priliki vprašali, če bi mogel vdreti v Anglijo, je baje odgovoril: «Able was I ere I saw Elba» (Mogel bi preden sem videl Elbo).

Tretji palindrom v angleščini je: «Lewd I did live, evil did I dwell, (Nečisto sem živel, zlo sem prebival).

Latinskih palindromov imamo celo vrsto, a nam bodo zadostovali le nekateri. Tako je rekel Satan človeku, ki se je križal pred

njim: «Signa te, segna, temere me tangis et angis.» (Le križaj se, le križaj, prijemlješ (dotikaš) in mučiš me zaman!).

Dalje: «Roma tibi subito motibus ibit amor.» (Rim, sila ljubezni bo nenadoma prišla k tebi!) Rimljanskemu advokatu pa pripisujejo sledeči palindrom: «Si nummi immunis.» (Plačaj mi, kar mi gre, pa te oprostim!).

Prav kompliciran vzorec palindroma je naslednja skupina ločenih latinskih besed. Citamo jih enako naprej in nazaj, navzgor in navzdol:

S A T O R
A R E P O
T E N E T
O P E R A
R O T A S

Viljem Camden, sloveči angleški zgodovinar in starinoslovec, ki je živel za časa angleške kraljice Elizabete, je sestavil sledeči dve vrstici:

«Odo tenet mulum madidam map-
[am tenet Anna,
Anna tenet mappam madidam,
[mulum tenet Odo.»

V starih cerkvah po Evropi tudi najdemo palindromske napise. Na nekem kropilniku v cerkvi Naše Gospe (Notre Dame) v Parizu najdemo palindrom v grščini, ki pomenja: «Operite se svojih grehov in ne perite samo svojih obrazov!»

Neka lepa gospa, ena izmed dvornih dam angleške kraljice Elizabete, se je zapletla v nedopuščno ljubavno razmerje z dvornikom. Ko so odkrili njen prestop, so jo spodili z dvora. Ona pa, ker se je neki počutila nekrivo, si je za znamenje ali simbol izbrala mesec, ki ga zakrivajo oblaki, pod njim pa palindromski rek: «Abata at Alba», kar pomenja «izključena, toda čista».

F. M.

Drobtine iz književnosti

Ljubov Jarovaja se imenuje nova ruska drama, ki jo je spisal Trenev in so jo igrali v zadovoljstvo kritike in občinstva v Moskvi. Igra je protiutež proti drami Bulgakova; oba pisatelja sta obdelovala snov iz dni revolucije, le da je Bulgakov opisal «bele» precej s človeškimi potezami. Trenov pa jih je označil kot norce, razbojnike in nemo-ralneže. Sredino dejanja tvori učiteljica Ljubov Jarovaja, ki dela za hrbtno «belih» v prilog «rdečih»; njen mož, o katerem je mislila, da je padel v vojni, pa igra vodilno ulogo pri «belih». Drama konča z zmago «rde-

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, posk in prevodi v vseh jezikih. 116

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (ekarna Rovia) popravila, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 158

RUAS L. 5.— Società Ligure - Lombarda Piazza Scorsola 3, Trst. — Izdelek, ki se ne boji konkurence. Tovarna S. Vito al Tagliamento. Isteže se zastopniki. 92

CEVLJARNICA v bližini Trsta na prodaj takoj. Mesečni zaslužek od 1000—1200 lir. Naslov pri tržaškem upravitstvu. 159

SOBO, meblirano, zračno, oddam. S. Francesco 51, vrata 9. 168

SOBA, lepo meblirana, z razsvetljavo, se odda enemu eventualno dvema boljšima g.spodoma. Sette fontane 14-I. 161

URADNICA z dveletno prakso, z znanjem slovenskega in italijanskega jezika, želi premeniti mesto. Naslov pri tržaškem upravitstvu. 146

URADNICA, večta slovenskega in italijanskega jezika, za knjigovodstvo, korespondenco in blagajno, išče večjo trgovino na Krasi. Ponudbe pod «Uradnica» na upravitstvo. 97

VAJENEC z enoletno prakso želi mesta v trgovini z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Vstopi lahko takoj. Naslov pri tržaškem upravitstvu. 153

PO VIŠJIH cenah kot vsake druga kupuje srebro, zlato in briljante zlatarna Portici Ponte Fabra. 123

ZA Č. DUHOVNIKE, Havelok po L 150 se dobi v delavnici in zalogi izgotovljenih oblač «Alla città di Londra» Trst, Via Roma 15 (2). Izredna prilika. 69

SAMO potem energičnega zdravljenja z Glykolom se ozdravi glavobol, šibkost, nevrtnost, čustvenost. Izdelek lekarnar Castellanovich, Trst, Via di Giuliana 42. V januarju je lekarna odprta tudi ponoči. 63

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 117

VINO (196)

namizno, belo in črno, garantirano pristno in franko na dom istrsko liter L 3.40
Dalmatinsko iz Lastova „L 3.20
Za preprodajalce posebne cene!
KMETIŠKO-TRGOVSKO DRUŠTVO
Trst — Via Raffineria 4 — Telefon 38-75

SEZIJSKI DOGODEK

BELI TEDEN

ÖHLER

Reklamne cene! Fantastični okras!

PODLISTEK (42)

V. I. KRIZANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

— Ah, doktor! razumem, da prav govorite, toda kako naj se razstanem z Valerijo?

— Kaj pa bo tako kratka ločitev! Obema bo koristna. Gospodična Valerija je tudi zelo nervozna in izmučena. Teh osem dni mučnega nemira, ki ste nam ga vi povzročili, in prečute noči so pač vplivale nanjo. Potrebna je popolnoma počitka. Kakšni pa ste tudi vi: bledi ste kot smrt, a več je vaših oči kakor vsega obličja. Verujte mi, prijatelj, da bosta toliko ljubezen kolikor tudi zdravje pridobila od te kratke ločitve.

Raul je zardel.

— Prav govorite, doktor. Zdaj sem pač tako grd, da ne morem ugajati nevesti. Bolje bo, če odidem. Samo poslovi se moram od nje.

— Ah, ti zaljubljenec! Koliko časa pa je niste videli? Sicer pa vam ne branim. Samo vas opozarjam, da boli gospodično Valerijo glava, dal sem ji pomirjevalno zdravilo, in če spi, vam prepovedujem jo buditi. Samo roko ji smete poljubiti.

Raul se je dal obličji, toda vztrajal je pri tem, da mora videti Valerijo. Rudolf in grof sta ga podpirala, ko je korakal do dolge postelje, na kateri le deklica spala v težkem, mrzličnem snu.

Poltema, ki je vladala v sobi, in zagorela dekličina lica niso dala, da bi mogel knez kaj sumiti; previdno je pritisnil ustne na roko speče deklice, nato se je dal mirno posesti v voz. «Tako smo ga spravili za dva tedna proč in deklica bo imela dovolj časa, da se umiri,» je dejal zdravnik knežini, ko se je poslavljaj.

Ko se je Valerija prebudila in prišla k zavesti, jo je popadel strašen obup; potoke solz je prelila in zahtevala, da jo peljejo v Pešto, kjer se hoče posloviti od Samuelovega trupla, imenovala je sebe njegovo morilko, govorila, da hoče umreti z njim, in prošla novih podrobnosti o žalostnem dogodku. Dan in noč je imela v ustih Samuelove besede; ni jedla, ni pila in Antuaneta se je bala za razum in zdravje svoje prijateljice.

Toda kakor je predvideval doktor Valter, jo je težka boleost utrudila; silna slabost je nastopila po razburjenju in postala je mirna. Udala se je Antuanetinim prošnjam in zavljala nekaj hrane; mir in molk, ki sta jo obkrožala, je blagodejno vplivalo na njene živce, a proti koncu tedna se je strašna Valerijina zdvojenost izpremenila v globoko, toda mirno žalost.

Nekega jutra je Valerija počivala na terasi, zaplopljena v misli in solze so ji lile po bledih licih. Antuaneta je sedla k njej in rekla:

— Draga moja vila, predlagam ti nekaj. Knežinja je šla obiskati Raula; gre mu na bolje, a za popolno okrevanje ga pošilja zdravnik v Biarritz na morske kopeli. Ker boš za šest mesecev prosta, ti predlagam, da greš z nami v Neapelj. Oče in teta pojdeta v Vichy, tako da boš sama z menoj in Rudolfom. Sredi tišine te čudovite pri-

rode, daleč od vsiljivih ljudi, se boš mogla prosto predati žalovanju po nesrečnem pokoniku in nabrala boš novih moči, da boš častno izpolnila obveznosti, ki jih imaš do živga; on ni kriv tvoje nesreče in je tudi vreden tvoje ljubezni.

Z mrzlično vnmemo je Valerija sprejela ta predlog. Misel, da bo nekaj tednov popolnoma prosta in bo mogla razmišljati o Samuelu in ji ne bo treba skrivati pred Raulom svojih mučnih čustev, jo je takorekoto poživila; veselja do življenja se je v njej na novo prebudilo, sičila je, da bi čim prej odstopovali in izjavila, da je pripravljena iti k zdravniku in se posloviti od zaročenca.

Raul je sprejel Valerijo s tako globoko, ginenjo radostjo, da mu ni deklica mogla ne želela kazati hladnosti.

Kakor ljubeča sestra mu je vrnila poljub in se iskreno veselila znaneznemu napredku v njegovem zdravljenju. Raul pa je bil zelo vznemirjen zaradi Valerijine blodosti in izmučenosti; zdravnik ga je pomiril in mu zagotovil, da ko se povrne iz Neaplja, bo sveža kot roža. Razen tega so določili, da se proti koncu avgusta vsi snidejo v Pešti in da bo poroka 15. septembra.

Nato je Raul predlagal svoji nevesti, da bi se malo izprehodila; s prijaznim usmevom je pritrdila. Po onem pomembnem večeru sta bila mlada človeka danes prvič skupaj sama. Raul je hodil počasi, bil je videti v skrbeh in pogovor je večkrat zastal; Valerija je pripisovala to molčanje utrujenosti in mu je predlagala, da bi se odpotila v hosti. Sedla sta na klopec, ki je stala med grmovjem šipka. Napravila je dva šopka in dala enega Raulu. Mladenec je obdržal njeno ro-

ko v svoji in jo pritisnil k ustnom ter rekel:

— Draga, predno se razstaneva, bi te rad nekaj vprašal: Ko sem ti prvič govoril o svojih čustvih, si me zavrnila, ker si bila že vezana; potem sem zvedel od svoje matere, da si se udala teži dolžnosti ter se zaročila s človekom nizkega sloja, zaradi česar si tudi lahko pretrgala to zvezo. Toda jaz bi hotel vedeti iz tvojih ust, če ga ljubiš? Take stvari se dogajajo, ker srce ne dela nobenih razlik pri svojem izbiranju. Če je tako, potem mi priznaj odkrito, in vkljub temu, da te strašno ljubim, ti vrnem prostost brez sovražnih čustev, ker laže se je odreči ženski, kakor se poročiti z njo, če pripada njeno srce že komu drugemu. Jaz hočem in upam, Valerija, da bom sčasoma popolnoma obvladal tvoje srce, toda samo v slučaju, če je to srce prosto.

Mlada deklica ga je poslušala s težkim srcem; ni mogla povedati, kakšna čustva so jo obhajala, ko je dvignila oči in se srečala z jasnim, poštenim Raulovim pogledom, ki jo je nemirno opazoval. Ali mu je bila dolžna odgovoriti? Priznati mu, da ljubi umrlega in tako vzbuditi v tej mladi, čisti, občutljivi duši burne strasti, vrči ga v brezno peklenskih muk, ki jih je sama preživljala? Ne; s čisto vestjo je mogla zatrditi, da dragi spomin, ki živi v njej, ni nevaren živemu; prošla je obe roki svojemu ženinu in rekla s tihim, toda trdnim glasom:

— Ne vznemirjaj se, Raul, nimaš tekmeča, človek, kateremu sem obljubila svojo roko, je izginil iz mojega spomina kakor težke, mučne sanje, zdaj je vse končano in ti si edini človek, kateremu hočem pripadati.

žih, moža odpelje čeka, Jarovajo pa slavi.

Slovenske knjige v češčini. Čehi imajo bogato prevodno literaturo. Tudi Slovenci so med temi prevodi zastopani v zelo častnem številu. Saj imamo na primer samo Cankarja v češčini skoraj čez celotno. Pred kratkim je izšla v češčini Vladimirja Levstika »Zapiski Tine Gramontove«. Prevel jo je dr. Bohuš Vybirál, najpridnejši prevajalec slovenskih knjig na češčino. To bo menda že dvajseta slovenska knjiga, ki jo je on prevedel. Med drugimi je prevedena tudi obilica Meškovičev spisov. Pred kratkim smo dobili dva nova njegova prevoda v češčini. In sicer knjigo »Naše življenje«, ki jo je prevedel Antonin Worsák, izšla je v založbi Birnbaum v Brtnicah in njegovo dramo »Matka«, ki je izšla v založbi Slovenske Tiskarne Hradišče.

Iz nove srbske istorije se imenuje knjiga, ki jo je izdala Srbska književna zadruga. Knjigo je spisal srbski poslanik Gavrilović, ki je umrl v letu 1924 v Londonu; ta mož ni bil samo diplomat, ampak tudi zgodovinar velikega slovesa, zato njegova knjiga ni kakšna navadna knjiga spominov, ampak prava zgodovinska knjiga, ki ima vse lastnosti velikih historikov; dobro poznanje virov, zadostno proučevanje gradiva, jasno predstavo in obdelovanje zgodovinskih dejstev brez pristranosti. Knjiga obsega prvo tretjino devetnajstega stoletja srbske zgodovine.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Železnice v bodočnosti.

Pred nekaj leti sem čital neke, da so železnice že dosegle višek razvoja in da na njih ne bomo videli nikakega bistvenega napredka več. Tega mnenja pa ni F. H. Ilard, vrhovni inženir New York Central železnice. On pričakuje velikih izprememb in izboljšanj na železnicah že v prihodnjih petindvajsetih letih. Pred vsem napoveduje, da bodo začeli v večji meri izkoriščati vodne sile, ki bodo proizvajale elektriko. Padi modernih naprav bo slednja postala jako poceni, da bo elektrifikacija železnic kaj kmalu sledila. Nadalje bodo ovinkne na železnicah zavržene, kolikor bo mogoče. To bo omogočilo daljše vožnje in daljše vlake. Radio (brežžični telefon) bo nameščen celo na tovornih vlakih. Tri kilometre dolgi vlaki ne bodo čez petindvajset let nič posebnega. Radio bo na obeh koncih tako dolgih vlakov, na ta način bodo uslužbeni, ki imajo svoj voz na zadnjem koncu vlaka, v vednem stiku s strojevodjo. Zelo velik napredek, pravi g. Hardin, bo na polju signalov in varnostnih naprav. Neprestano se vršijo eksperimenti, kako bi z avtomatičnimi napravami nadomestili človeško delo na odgovornih mestih. Tudi najskrbnejši človek je včasih povod veliki nesreči, precizen automat pa ne dela pomot. Pred vsem odkriti metod, kako bi v potrebi ustavili vlak brez sodelovanja strojevodje ali drugega močnega na vlaku. Odstranili bodo vsa križišča; ceste, ki križajo železnice, bodo izpeljali skozi mostove pod železnico ali pa čez viadukte nad njo. Železniški klanci ne bodo smeli presegati treh odstotkov. Tudi za zabavo na vlakih bo preskrbljeno, kinematografi, gledališča in radio koncerti bodo na vsakem vlaku.

Predor pod reko Hudson.

Skozi blato in prod pod reko Hudson, katera deli New York od mesta New Jersey, vrtajo zdaj velikanski predor. Slednji bo namenjen samo avtomobilskemu prometu in bo največji večji podvodni tunel.

Rododendron kot termometer. Rododendron, poznani zimski cvetni grm, nam služi lahko za toplomer. Paziti je treba le na njegove liste. Ko kaže pravi toplomer 10 stopinj nad ničlo, stojijo listi pokoncu, kadar pade temperatura na ničlo, stojijo vodoravno, pri petnajsti stopinji pod ničlo se pa povesejo in spodivijo vznak.

Kako se ohrani cvetlicam svežost. Ako denemo četrtinko aspirinove tablete v čašo vode, v kateri se močijo cvetlice, bodo cveti ohranili svežost in lepoto delj časa. Če hočemo pa ohraniti cvetlicam svežost skozi tedne dolgo, tedaj jih moramo posamezne potakniti v vlažen pesek, katerega naj bo vsaj za par centov na debelo, in jih pokriti z večjo stekleno posodo. Vse skrajaj izmerimo hraniti v hladnem, za enkratno uporabo. Ob prvem znamenju plesnobe namočimo kos bombazevine v formalinu in

ga denimo pod posodo h cvetlicam.

Zanimiv proces

Miss Mabel Bain je bila zelo lepa pevka. Svoje poslušalce v New Yorku, Chicagu, San Franciscu je skoraj bolj očarjala s svojimi lepoto kot s svojim glasom. Vsi so se ji divili, edino ona sama ni bila s sabo zadovoljna. Njen nosek se ji je zdel za spoznanje predolg. Da ga skrajša prav za ono spoznanje, se je obrnila na zavod Prati, ki slovi po vsej Ameriki radi svojih uspešnih operacij. Ravnatelj tega lepotilnega zavoda je predložil pevkici celo kopico vzorcev, izmed katerih si je miss Mabel izbrala vzorec, ki ji je najbolj prijel. Ravnatelj ji je čez čas zagotovil, da je operacija popolnoma uspešna. Tudi pevka je bila zadovoljna — a le, dokler je imela nosek povezan, ko se je obveza odstranila, se je pevka novega nosu kar ustrašila, tako grd se ji je zdel. Ravnatelj je trdil, da odgovarja nos vzorcem, ki si ga je bila pevka sama izbrala, pevka je pa vztrajala pri tem, da ji je zavod nos pokvaril, da s takim nosom ne more več javno nastopati, ne more več nadaljevati svojega poklica kot pevka. Sli je in vložila tožbo na plačilo odškodnine v znesku 100 tisoč dolarjev. Na to tožbo je odgovoril zavod, da je zahteva za en sam nosek le prevelika. Sodnik mora sedaj odločiti, koliko vrednost je imel prvotni nos in v koliko je trpela lepota tožiteljice radi novega nosa. Slučaj se je pa še bolj zamotal, ker trdi tožiteljica, da ne voha več tako dobro kakor prej in si je zato pridržala staviti posebne zahteve za zmanjšanih povzeli. Če je nos lep ali manj lep, zato se dobi lahko strokovnjaško in zvedeniško mnenje, če pa trdi pevka, da ji novi nos ne deluje tako dobro kakor prejšnji, je sedva težak vsak protidokaz. Zaveda se za tožiteljico ugodno razvija. Gospod Prati, ki zaopata pred sodnijo svoj zavod, bi sedaj rad dal tožiteljicini nosu prejšnjo obliko, in sicer bi napravil to operacijo brezplačno in bi jamčil ob enem za popoln uspeh. A miss Mabel neče nič slišati o tem predlogu, očitno je izgubila vse upanje v ta zavod. Amerikanski listi se zelo zanimajo za ta proces, saj gre za dragocen nosek lepe pevke, pa tudi tu v Evropi smo radovedni, koliko stane približno nos, čeprav nežen in majhen.

Razprodaja Valentinoze zapuščine.

V začetku januarja se je vršila dražba vsega tega, kar je Rodolfo Valentino zapustil. V kratki notici je svoje dni »Edinosti« žeporočala, kakšna je zapuščina tega znamenitega filmskega igralca, ki je bil eden med najboljšimi. O božiču 1. 1913. je prišel v Ameriko lep mladenič. Njegovo ime je bilo Rodolfo Alfonso Raffaello Pierre Filibert Guglielmi di Valentina d'Antognonella. Bil je sin nepremičnega kavalierja, stotnika, po poklicu plesalec. V Ameriki je postal kar čez noč slaven in s svojim nastopom v filmu »Stirje apokaliptični jezdec« tudi bogat. Z vsakim nastopom se mu je premoženje večalo in sedaj obdraži se je lahko precenila njegova zapuščina. Zapustil je najvsi Beverly Hills nad Hollywoodom v Kaliforniji grad »Falcon Lair« (sokolje gnezdo), velika posestva v bližini Los Angelesa, pet avtomobilov, štiri konje za jčo, devet psov, motorni čoln, 124 srajc, 9 modnih oblek, 10 frakov, 110 svilenih robcev, 6 cilindrov, 60 parov kavčev, 157 ovrtnic, poleg tega pa dragulje, umetnine, starine, knjige, staro orožje, sploh zbirke, s katerimi bi se lahko ponasjal marsikaj muzej. Ta mali nekdanji plesalec je zapustil zaklade, kakor kak Borgia, kakor bi bil kak orientalski šejh. Dasi je bil dvakrat poročen in dvakrat ločen, ni zapustil nobenega sina, ki bi sedaj podedoval te zaklade. Najlepši konj iz zapuščine, Firefly, črn arabski žrebec, se je cenil na 3000 dolarjev, a je bil prodan za polovično ceno. Newyorški draguljar je kupil Valentinoovo vilo. Najbolj se trgnjo ženske za umetnikove svitene robe, da se lahko ponasajo z njimi, ki nosijo monogram R. V. G. (Rodolfo Valentino Guglielmi). Za vso zapuščino tega umetnika v nemi umetnosti se je izkupilo par milijonov dolarjev.

Mož s sedmimi ženami.

Pred sodnim dvorom v Varšavi se je moral tle dneve zagovarjati mlad, lep mož, obtožen, da je bil poročen istočasno s sedmimi ženami. Obtoženec je po poklicu potnik. Komaj 21 let star si je znal pridobiti v Lodzu naklonjenost hčerke bogatega draguljarja, ki se je vanj čez glavo zaljubil. Njeni starši so sicer bili proti zvezi, toda hči je končno dosegla privoljenje svojih staršev k poroki in precej lepo doto. Nekega dne se je poslovil od svoje ljubljene ženske, da gre urejati novo stanovanje v Varšavo, kamor sta se zakonca nameravala preseliti. A žena je čakala zaman, da pride njen mož ponjo. Ta je ta čas užival življenje s polno žlico, plesal vse noči in zapravil Varšavo, šel v Radom, kjer si je ugleden trgovec štel v veliko čast, ko je simpatični, lepi in elegantni dečko zaprosil za roko njegove hčerke, s katero se je tudi poročil. Od te je šel v Lublin, kjer je oženil z zakonoma mlado ženo, hčer bogatega posestnika. Pregovoril jo je, da sta prodala

njeno posestvo, češ, da pojdeti v Varšavo, kjer odpreta trgovino. Ko je zapravil kupnino, je odšel v Ravorusko, kjer je priženil lepo hišo. Toda tudi ta zakon je trajal le toliko časa, dokler ni prodal vsega skupaj in zapravil. Iz Ravoruske se je napotil v Lvov, kjer se je poročil z modistko in njenimi prihranki, nadalje s hčerjo nekega lekarnarja in slednjič s hčerko rabina. Tu v Lvovu je spetno krmari med tremi ženami in tremi stanovanji. Pri svoji zadnji ženi se je zapletel nekoč v protislovja, imenoval jo je z imenom svoje četrte žene, njen oče je zaščitil nesrečo, poizvedoval in tako je prišlo na dan, da ima njegov zet še dve drugi ženi v Lvovu, pozneje se je pa zvedelo še za njegove prejšnje štiri žene.

Razprava je bila na nekaterih točkah zelo dramatična. Vseh sedem zakonih ženi je prišlo na obravnavo kot priče. Vse žene so se izjavile za svojega skupnega moža. Sodni dvor je seveda obsodil obtoženca na dve leti ječe. Ko je zapuštel obsojenec sodno dvorano, je objubil, da se skesa in poboljša in da bo vzel k sebi prestani kazni eno izmed svojih žen, katero, o tem bo odločil žreb, kar ima vseh sedem žen enako rad. Žene so zadovoljne čakati dve leti na odločitev z žrebom.

Najlepša ovrtnica

Tovarna za svilo Salterio v Comu je razpisala poseben natečaj in povabila vse umetnike vsega sveta k tekmi. Napraviti je namreč treba slike v treh ali štirih barvah, ki bodo služile za to, da se po njih napravi najkrajšnja ovrtnica na svetu. Tovarna je razpisala nagrade v skupni vrednosti 100.000 lir. Tekma se zaključuje dne 15. maja 1927. V razpisu, ki ga mu predseduje senator Corrado Ricci, sede tudi nekatere osebe iz inozemstva.

Anglička dvojčka.

V Brightonu, slavnem kopališču na angleški obali, sta praznovala po vsem Angleškem znana dvojčka Matthew in Mack Gunn svoj 94-ti rojstni dan. Kralj sam jima je voščil še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu. Dvojčka sta sinova trgovca z ribami in se še dobro spominjata one dobe, ko je bil njun rojstni kraj Brighton še neznanatna ribiška vas.

Kongres prerokov.

Londonsko filantropsko društvo je sklicalo za letos kongres prerokov in »odrešiteljev človeštva«. S tem pompoznim imenom se namreč nazivajo oznanjevalci novih ver, zlasti indijskih, ki so čestokrat zagonevali izvor. Med temi »preroki«, ki se bodo sestali v Londonu, se odlikujeta dva Indijca, Neki Idu Krišna Murti in 14-letni Vaspedi, ki ga neka indijska sekta smatra za novega Budo.

„Jezična vojska“

JEZICNIK:

„HUBELJ“

O »jezični vojski« in jezikoslovnem razpravljanju.

V »Edinosti« od 13. jan. je g. Jos. Jurca obširno odgovoril na moje pomisleke proti njegovemu tolmachenju imena »Hubelj« (v »Edinosti« od 9. in 11. jan. Uredništvo je temu odgovoru nadelo klobuk namreč nadnaslov »Jezična vojska«, pod katerega bi menda kazalo pripravljati vse take jezikoslovne prispevke. Kljub zlovoščemu nadnaslovu upam, da ne pride med menoj in g. Jos. Jurco do nobene persone vojne radi imena ajdovskega potoka, kakor se je potočilo in se gotovo še potочи mnogo črnih radi njegove vode. Nadnaslov »Jezična vojska« zveni nekoliko ironično. Domnevam pa, da ni bil toliko naperjen proti namini bojevitosti, moji in gosp. Jos. Jurca, kolikor se je hotelo z njim ustreči tistim, ki jim je jezikoslovno razpravljanje zoprno ali se vsaj v političnem dnevniku zdi neumestno. Menda se psihologija jezikoslovnega razpravljanja še ni napisala, dasi bi morda bila vendar tega vredna. Izkustvo uči, da se jezikoslovno razpravljanje zlasti vpriču drugih ali v javnosti pogosto prevača v prav ostre debate in polemike in da ima sicer prav hvaleno, a ne prav številno občinstvo. Kdor bi se lotil preiskovanja teh in podobnih pojavov, bi po mojem mnenju odkril marsikaj zanimivega in poučnega za presojo naše družabne vzgoje in naše splošne, a posebej naše jezikovne izobrazbe in tudi za globlje spoznavanje napredovanja in ameri našega duševnega razvoja. Ta kratki uvod zaključujem z zagotovilom, s katerim se bo, upam, ujemal tudi g. Jos. Jurca, da namreč počeva z »jezično vojno« ne zabavati tiste manjšine, ki se zanima za jezikoslovna vprašanja, ne dražiti nasprotno večine, nego vsak po svojih močeh prepevati, da se resnica spozna. Gre sicer samo za razlago enega imena in torej za zelo skromno nalogo. Tudi g. Jos. Jurca poudarja v svojem odgovoru, da je želel opraviti sramežljivo svoj posel, ko je »korenje pulbi«. Tako namreč on sam ironizira svoje etimološko raziskovanje, oponašajoč tiste, ki jih je uredništvo hotelo pomiriti z ironičnim nadnaslovom. Jaz pa mislim, da g. Jurca ni treba biti preskromnemu. Če gre za resnico, tudi v majhni stvari, je v tem dovolj opravičje.

O »dejanskem stanju« in njegovi ugotovitvi.

Z g. Jos. Jurco se strinjava v tem, da je treba predvsem, kakor bi juristi rekli, ugotoviti dejansko stanje. G. Jurca pa je glede pisave imena »Hubelj« popolnoma miren, da odgovarja krajevni izreki, in pravi, da se on sicer ni odtegnil pomisleku, da bi se ime morda bolj pravilno glasillo Hubelj z dolgim ozkim o, da pa je ta pomislek neutemeljen in da tudi Valvasor potrjuje izreko Hubelj. Zdi se mi, da je g. Jurca malo prenakratko odpravil moj pomislek.

Res je, da je podal svoje tolmachenje imena »Hubelj«, le, kakor pravi sam, sramežljivo kot dodatek na koncu svojega lepega članka »o industrijskih početkih ob Hublju«. Vendar mislim, da je naša toponomastika in posebno tudi razlaganje naših imen tako važna stvar, da bi se tudi tedaj, kadar se pečemo ž njo v javnosti samo mimogrede, morali držati nekimi temeljnimi metodnimi pravili. In mislim dalje, da je prvo metodno pravilo za ta posel prav to, da, kakor rečeno, predvsem ugotovimo dejansko stanje. To pa ne le sami zase, za svoje notranje prepričanje ali pomirjenje, nego tudi za svoje bralce. V tem smislu sem prošil v svojem prvem članku g. Jurca, naj bi obrazložil svoje prepričanje, ki sem ga posnelal iz njegovega pisanja, namreč da je prav Hubelj, Hublja, Hublju, hubeljski. Poudarjam, da nisem vprašal g. Jurca, ali se tako prav izgovarja, nego »kako« se ime našega potoka prav za prav med ljudstvom samo zase in z ozirom na domače narečje izgovarja, nagaša in sklanja in ali se ni premenilo pod tujim, šolskim ali sploh, rekel bi, izobrazbenim vplivom. Če bo primerjal ta moja vprašanja in svoj odgovor, mi g. Jurca prizna, da mi ni izčrpan odgovoril. Gotovo je on, kakor sem že zadnjič domneval, vse dobro premislil in morda je s pravico menil, da more iti samo za vprašanje, kako se izgovarja in kako naj se torej piše prvi samoglasnik v imenu »Hubelj«. Meni, lajkaju, se je pa zdelo potrebno imeti izrecno izpričevalo g. Jurca tudi o tem, kako se izgovarja druga polovica imena »Hubelj«, predvsem pa o tem, kako se to ime sklanja in, dosledno, kako se pretvarja v pridevniku, ki ga morda tudi ljudska govornica izpeljava iz njega. V dejanskem oziru se mi zdi doslej po izpričevanju g. Jurca samo to dognano, da se prvi samoglasnik imena »Hubelj« izgovarja tako, da se piše prav s črko u. Ker nimam pri roki Valvasorja, ki ga navaja g. Jurca, ne vem, kako naj razumem opombo gosp. Jurca, da Valvasor potrjuje izreko Hubelj. Ali Valvasor piše baš Hubelj ali pa v pravopisu svojega časa piše ime tako, da odgovarja temu po našem novem pravopisu pisava Hubelj? Vsekako bi moralo biti bolj jasno, na kakšen način Valvasor izraža, da se ime potoka piše nemški Kobel in slovenski drugače, in na kakšen način potrjuje s pisavo slovenskega imena, da se je že o njegovem času to ime izgovarjalo in preimenovalo Hubelj, Hublja, hubeljski. Zdi se mi, da bi bilo važno za »dejansko stanje« tudi to, da se zanesljivo dočene, kako se ime v raznih svojih oblikah nagaša in ali se ni v teku časa sploh premenilo. (Koniec v četrtku).

Gospodarstvo

PREDZNAMBA KMETIJSKIH POTREBŠČIN

Do preklica sprejema Tržaška kmetijska družba v Trstu naročila za sledeče gospodarske potreščine:

Semenski krompir iz Jugoslavije. Opozarjamo naše kmetovalce, da je krompirja v Jugoslaviji zelo malo in kdor bo odlašal, ne le da bo do tedaj blago podražilo, ampak se lahko zgodi, da ga ne bo sploh mogoče dobiti.

Žveplo in modra galica. Ta dva za naše gospodarstvo tako važna predmeta od časa do časa dražita.

Semenski ovos iz Češke se je lanskega leta glasom poročil z dežele izvrstno obnesel.

Kose zmakke »Merkur«. Zdruga je preprodajalci, ki potrebujejo večje število kos »Merkur«, morajo to čim prej prijaviti, ker tudi inozemske tovarne zaključijo že sedaj sprejemanje naročil za letošnjo sezono.

Semensko ajdo. Ajda je vsako leto ob času zelo iskana in je vedno težko dobiti pravo seme.

Kmetovalci in zdruga, ako se hočete preskrbeti s potrebnim blagom pravočasno, prednamujete svoja naročila, ker zahtevajo to sedanje razmere.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca št. 19. - Tel. 44-39

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Idrija: Glede vprašanja, zakaj ni bila objavljena zahvala, pristno, da se obrnete za pojasnilo direktno na Žensko dobrodelno združenje v Trstu.

»Ker ni bilo poverjenika k meni, se nisem mogel vpisati med člane »Goriške Matice«, tako se tarnati premnogi izmed naših ljudi, ki letos niso mogli več dobiti knjig »Goriške Matice«. Poverjeniki, poskrbite v največji meri, da ne bo več poyoda takemu tarnanju.

BORZNA POROČILA

Amsterdam 925-935, Belgija 320-330, London 11250-11310, New York 23.15-23.35, Španija 375-385, Svica 443-453, Atene 30-31, Berlin 548-555, Bukarešt 12-13, Praga 68.78-69.50, Ogrska 404-412, Dunaj 324-332, Zagreb 41-41.50.

Uradna cena zlata (29. I.) lir 450.08; Benečijske obveznice 63.—

Tvrdu H. PETRIČ v Postojni priporoča svojo bogato zalogo ur, zlatih in srebrnih predmetov in raznovrstnih daril.

Zaloga originalnih šivalnih strojev »Singer«. Prodaja tudi na obroke. Pouk v vezenju brezplačno. 193

Predno prodato KRONE, GOLDINARJE ZLATO IN SREBRO obiščite zlatarno 111 v TRSTU, STERNIN Via Mazzini št. 43 kjer dobite najvišje cene. - Kupujem listke mestne zastavljajnice.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omejl. poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema »Dinarje« na tek račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plačuje zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite.

Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67. 179

Najstarejši slov. denarni zavod

KRONE

briljante, platina, 20-kronske zlate komade

ZLATO plačuje po višjih cenah nego vsak drugi

ALBERT POVN - urarna

Trst, Via Mazzini 46

Najvišje cene plačujem za

186

KOŽE

kun, zlati, lisic, dihurjev, vidar, jazbec, mac, veric, krtov, divjih in domačih zajcev itd. itd. pošiljajte po pošti.

Sprejemajo se

D. Windspach - Trst

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 15

Naročajte in širite „EDINOST“

Tiskarna Edinost v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotipijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ul. S. Francesco d'Assisi 20

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih

Spisala V. J. Krizanovska. Iz različne prevedel IVAN VOUK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.40 proti vnaprej poslanemu znesku. - Roman je izdal iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaja: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/L. - Knjižarna J. Škoka, Via Milano 37 v Trstu. - Nar. Knjižarna, Gorica, Carducci 7. - Katoliška knjižarna, Gorica, Carducci 4. - Kraigher Josip, Postojna.

Vezano v originalne platnice (cena L. 10) se dobi v knjižarni STOKA.

Žepni koledar „EDINOSTI“

se dobi v Tiskarni Edinost in v

Knjižarni-Papirnici Stoka

V usnje vezan stane L. 6.—.

V platno vezan stane L. 4.—

Odhodi vlakov

Pomen kratice: o — osebni, ob — ubrzan, b — brzi vlak, m — mešani vlak.

TRST — TRZIC

5 (o), 5.25 (o), 6.10 (o), 6.45 (b), 7 (b), 8.25 (o), 8.50 (b), 10.35 (b), 12.30 (o), 15 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 17.25 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 19.20 (o), 20 (b), 23.45 (o)

TRZIC — TRST

4.31 (o), 6.57 (o), 7.10 (o), 8.08 (o), 9.23 (b), 10.07 (ob), 10.42 (b), 10.55 (o), 11.46 (b), 13.49 (o), se ustavi na Biviji, v Grijanu in Miramaru, 13.35 (b), 14 (o), 16.11 (o), 17.14 (o), 17.48 (b), 18.— (o), 19.24 (b), 22.01 (o), 22.32 (o), 23.12 (b).

TRST — BENETKE

5 (o), 7 (b), 8.05 (b), 8.50 (b), 10.35 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 20 (b), 23.45 (o).

BENETKE — TRST

0.40 (o), 5.25 (o), 6.32 (1-2), 8.10 (b), 8.57 (b), 10.55 (b), 12.15 (o), 15 (b), 17.25 (b), 18.35 (o), 20.20 (b).

TRST — GORICA — VIDEM

a) iz Trsta: 5.25 (o), 6.45 (b), 8.25 (o), 12.30 (o), 15 (b), 17.25 (b), 19.20 (o).

b) iz Gorice: 6.6 (o), 7.22 (o), 8.15 (b), 10.25 (o), 14.28 (o), 16.27 (b), 19.10 (b), 21.20 (o).

VIDEM — GORICA — TRST

a) iz Vidma: 5.05 (o), 6.50 (b), 9.06 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o), do Gorice, 18 (b), 20.10 (o).

b) iz Gorice: 6.08 (o), 7.27 (b), 10.07 (o), 13.02 (b), 16.23 (o), 18.42 (b), 21.13 (o).

TRST — GORICA — PODBRDO